

Державна податкова
служба України

Контакт-центр ДПС

Інформуємо

01 січня 2022 року набрали чинності:

окремі норми Законів України:

від 30 листопада 2021 року № 1914-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» (далі – Закон № 1914);

від 03 червня 2021 року № 1525-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами, та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам»;

від 16 січня 2020 року № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» зі змінами;

від 17 грудня 2020 року № 1117-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації, необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування»;

Закони України:

від 14 грудня 2021 року № 1946-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»;

від 15 липня 2021 року № 1660-IX «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо стимулювання розвитку галузі екологічного транспорту в Україні»;

постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2021 року № 1359 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2000 р. № 1336»,

якими внесено зміни, зокрема, до *Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами і доповненнями (далі – Кодекс), Закону України від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового,*

алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» із змінами і доповненнями (далі – Закон № 481), Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464), Закону України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265), постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2000 року № 1336 «Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»» (далі – Постанова № 1336).

Зміни до Кодексу, зокрема, передбачають:

Щодо адміністрування податків:

- доповнення повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, в частині надання інформації (документів) контролюючим органам за місцезнаходженням земельних ділянок щодо виділених земельних ділянок у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) на підставі рішень органу місцевого самоврядування;
- надання контролюючими органами за запитами органів місцевого самоврядування звітності у розрізі платників податків (раніше звітність надавалась лише в розрізі юридичних осіб);
- уточнення термінів, що застосовуються в Кодексі, зокрема: «добування корисних копалин», «землекористувачі», «мінеральна сировина», «обсяг видобутих корисних копалин (мінеральної сировини)», орендна плата для цілей розділу XII Кодексу», «первинна переробка (збагачення) мінеральної сировини», «роялті», «сільськогосподарський товаровиробник»;
- визначення термінів, що застосовуються у Кодексі: «власна сільськогосподарська продукція», «кондиції на мінеральну сировину об'єкта (ділянки) надр для цілей розділу IX Кодексу», «мінімальне податкове зобов'язання», «передпродажна підготовка для цілей розділу IX Кодексу», «Реєстр керівників платників податків – боржників», «інвестиційне золото для цілей розділу V Кодексу», «Звичайна ціна майна, робіт, послуг при визначенні бази оподаткування резидентами Дія Сіті», «резидент Дія Сіті», «спеціалісти резидента Дія Сіті», «реєстр Дія Сіті»;
- звільнення платників податків від обов'язку надання інформації та її документального підтвердження на повторний запит контролюючого органу, якщо такі документи вже надавалися, при цьому такий платник податків надає контролюючому органу інформацію про дату та номер листа, яким контролюючому органу надавалась зазначена інформація та її документальне підтвердження;

- запровадження забезпечувального заходу погашення податкового боргу у вигляді встановлення за рішенням суду тимчасового обмеження у праві виїзду керівника юридичної особи – боржника за кордон;
- надсилання податкової вимоги разом з детальним розрахунком суми податкового боргу;
- надання контролюючим органам права:
 - звертатися до суду щодо встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду керівників юридичних осіб або постійних представництв нерезидентів-боржників за межі України у разі невиконання податкового обов'язку щодо сплати грошових зобов'язань, що призвело до виникнення у такої юридичної особи або постійного представництва нерезидента податкового боргу;
 - відкрито застосовувати технічні прилади і технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засоби фото- і кінозйомки, відеозапису; відкрито здійснювати звукозапис, фото-, відеофіксацію (відеозйомку), накопичувати та використовувати таку мультимедійну інформацію (фото, відео-, звукозапис) під час проведення перевірок;
- запровадження мінімального податкового зобов'язання (стаття 381 Кодексу). Першим роком, за який визначається мінімальне податкове зобов'язання є 2022 рік;
- збільшення ставок екологічного податку та рентної плати.

Щодо податку на прибуток підприємств:

- включення до переліку платників податку – резидентів юридичних осіб, що утворені відповідно до законодавства інших країн (іноземні компанії) та мають місце ефективного управління на території України;
- визначення, що не є об'єктом оподаткування прибуток із джерелом походження за межами України скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії, визначений відповідно до ст. 39 прим. 2 Кодексу;
- встановлення річного податкового (звітного) періоду для суб'єктів господарювання юридичних осіб, які обрали спрощену систему оподаткування, щодо отриманого скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, що оподатковується в порядку, визначеному ст. 39 прим. 2 та розд. III «Податок на прибуток підприємств» Кодексу;
- зменшення суми податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету контролюючою особою із прибутку контрольованої іноземної компанії, на суму корпоративного податку або аналогічного податку, що стягується згідно із законодавством іноземних держав, фактично сплаченого контрольованою іноземною компанією, включаючи податки, утримані у джерела виплати із суми доходу, отриманого контрольованою іноземною компанією. Сума, на яку може бути зменшений податок на прибуток підприємства, визначається як загальна сума податку, що фактично сплачена контрольованою іноземною компанією за результатами відповідного податкового (звітного) періоду, пропорційна частці контролюючої особи в такій контрольованій іноземній компанії, відображеній у звіті про контрольовані іноземні компанії;
- зменшення фінансового результату до оподаткування на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягає виплаті на користь платника

податку від контрольованої іноземної компанії в межах, що не перевищує суму, на яку збільшувався об'єкт оподаткування відповідно до п.п. 134.1.7 п. 134.1 ст. 134 Кодексу;

- отримання нерезидентом щороку від контролюючого органу підтвердження українською мовою щодо сплати податку не тільки у паперовій, а й також в електронній формі у порядку, передбаченому наказом Мінфіну;

- заборону списання безнадійної заборгованості на зменшення об'єкту оподаткування державним підприємствам та господарським товариствам, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, які не погодили з власником або уповноваженим ним органом свою облікову політику у частині визначення методів обчислення величини резерву сумнівних боргів (резерву очікуваних кредитних збитків) та способу визначення коефіцієнта сумнівності;

- удосконалення механізму списання збитків великими платниками податків з 2022 року, які зможуть зменшувати об'єкт оподаткування не більше ніж на 50 відсотків непогашеної суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років;

- обмеження щодо неврахування сум роялті при визначенні об'єкта оподаткування не застосовуватиметься у випадках нарахування роялті на користь правовласників, як винагороди на підставі договорів, укладених з організаціями колективного управління відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;

- неврахування у зменшення об'єкту оподаткування безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) на користь пов'язаних осіб, які були збитковими в минулому році;

- особливості визначення загального мінімального податкового зобов'язання платників податку - власників, орендарів, користувачів на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь. Платник податку зобов'язаний у складі податкової декларації за податковий (звітний) рік подавати додаток з розрахунком загального мінімального податкового зобов'язання;

- тимчасово, до 1 січня 2027 року, звільнення від оподаткування прибутку сільськогосподарських товаровиробників, що провадять виключно такі види діяльності: розведення та вирощування свійської птиці, за виключенням вирощування курей, одержування яєць курей та діяльності інкубаторних станцій з вирощування курей; розведення та вирощування перепелів і страусів та виробництво м'яса свійської птиці, за виключенням виробництва м'яса курей, витоплювання жиру курей, забою, оброблення та фасування м'яса курей, а також здійснюють діяльність з реалізації власно виробленої (вирощеної) такої продукції (за виключенням м'яса курей). Вивільнені кошти використовуються на створення чи переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, впровадження новітніх технологій;

- тимчасово, з 1 січня 2022 року до 1 січня 2024 року, надання платникам податку – виробникам електричної енергії за «зеленим» тарифом права

визначати податкове зобов'язання з податку на прибуток підприємств за касовим методом;

- запровадження спеціального режиму оподаткування резидентів Дія Сіті, яким передбачено можливість переходу на оподаткування податком на прибуток підприємств за особливими умовами (аналог податку на виведений капітал), що передбачають ставку податку у розмірі 9% та оподаткування лише низки операцій, таких як, зокрема:

виплати дивідендів;

виплати процентів на користь нерезидентів – пов'язаних осіб, або нерезидентів, зареєстрованих у державах, що є «низькоподатковими» юрисдикціями;

надання фінансової допомоги нерезиденту Дія Сіті – платнику на спеціальному режимі, яка не підлягає поверненню, або пов'язаній фізичній особі або пов'язаній особі – нерезиденту незалежно від наявності умови про повернення, або непов'язаній особі, яка залишається неповернутою протягом 12 календарних місяців;

безоплатне надання майна нерезиденту Дія Сіті – платнику на спеціальному режимі;

виплати, що здійснюються у зв'язку із вкладенням в об'єкти інвестицій (в тому числі придбанням майна), що перебувають за межами території України;

придбання майна, робіт, послуг у неплатника податку – нерезидента, та/або передача майна, робіт, послуг неплатнику податку – нерезиденту (якщо розрахунки чи постачання майна, робіт, послуг за відповідними операціями не здійснено у 360-денний чи інший строк відповідно до законодавства);

виплата роялті в сумах перевищення ліміту та в інших окремих випадках.

При цьому окремою базою оподаткування в спеціальному режимі оподаткування резидентів Дія Сіті буде сума невідповідності контрольованої операції принципу «витягнутої руки», яка буде оподатковуватись за ставкою 18%.

Звітним періодом для спеціального режиму оподаткування резидентів Дія Сіті є календарний рік.

- подання юридичною особою до контролюючого органу за своєю податковою адресою відповідної заяви для переходу на оподаткування як резидента Дія Сіті - платника податку на особливих умовах або відмови від такого оподаткування. Форма заяви, порядок її подання та розгляду контролюючим органом встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Юридична особа, яка внесена до реєстру Дія Сіті, але не подала заяву про перехід на оподаткування як резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах, вважається резидентом Дія Сіті – платником податку на загальних підставах.

Щодо спрощеної системи оподаткування:

- перебування фізичних осіб – підприємців, які надають послуги з надання доступу до мережі Інтернет, виключно у третій групі платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи;
- уточнення умови обрання фізичними особами – підприємцями четвертої групи платників єдиного податку. Такі платники мають здійснювати діяльність на сільськогосподарських угіддях та/або землях водного фонду площею не менше 0,5 га, але не більше 20 га сукупно;
- ведення платниками єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці), які є платниками податку на додану вартість, обліку доходів і витрат за типовою формою та в порядку, що встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. При цьому фізичні особи - підприємці - платники єдиного податку третьої групи ведуть облік доходів і витрат від виробництва та реалізації власної сільськогосподарської продукції окремо від обліку доходів і витрат від здійснення інших видів підприємницької діяльності;
- заборону бути платниками єдиного податку четвертої групи суб'єктам господарювання, які здійснюють такі види господарської діяльності, як розведення свійської птиці, розведення та вирощування перепелів і страусів та виробництво м'яса свійської птиці;
- не включення до складу доходу платників єдиного податку третьої групи суми доходів, отриманих у вигляді часткової або повної компенсації відсоткових (процентних) ставок, яка буде виплачуватись у рамках бюджетної програми «Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва» та державної програми впровадження фінансово-кредитних механізмів забезпечення громадян житлом на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України, а також суми коштів, які отримуватимуть платники податку на безповоротній основі від Фонду розвитку інновацій;
- особливості визначення загального мінімального податкового зобов'язання платників єдиного податку, зокрема подання додатка з розрахунком загального мінімального податкового зобов'язання у складі податкової декларації з єдиного податку за податковий (звітний) рік платниками єдиного податку – власниками, орендарями, користувачами на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, а також головами сімейних фермерських господарств, у тому числі щодо земельних ділянок, що належать членам такого сімейного фермерського господарства та використовуються таким сімейним фермерським господарством;
- запровадження для платників єдиного податку четвертої групи ставки податку з одного гектара сільськогосподарських угідь, на яких розташовані будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників (юридичних та фізичних осіб), віднесені до підкласу «Будівлі для птахівництва» (код 1271.2) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, або для сільськогосподарських угідь, які використовуються для обслуговування таких будівель, споруд, з урахуванням даних Державного земельного кадастру, в розмірі 50 відсотків бази оподаткування;

- обов'язок платника єдиного податку перейти на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, у разі набуття статусу резидента Дія Сіті – з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому платник набув статус резидента Дія Сіті.
- анулювання реєстрації платника єдиного податку шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу у разі набуття статусу резидента Дія Сіті – в останній день календарного кварталу, в якому платник набув статус резидента Дія Сіті.

Щодо плати за землю:

- уточнення підстав для нарахування земельного податку, якими є:
 - а) дані державного земельного кадастру;
 - б) дані Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;
 - в) дані державних актів, якими посвідчено право власності або право постійного користування земельною ділянкою (державні акти на землю);
 - г) дані сертифікатів на право на земельні частки (паї);
 - ґ) рішення органу місцевого самоврядування про виділення земельних ділянок у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв);
 - д) дані інших правостановлюючих документів, якими посвідчується право власності або право користування земельною ділянкою, право на земельні частки (паї);
- надання органами місцевого самоврядування інформації контролюючим органам за місцезнаходженням земельних ділянок щодо виділених земельних ділянок у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) на підставі рішень органу місцевого самоврядування з наданням копій таких документів:
 - документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України (паспорта громадянина);
 - реєстраційного номера облікової картки платника податків;
 - кадастрового плану земельної ділянки з проекту землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв);
 - сертифіката на право на земельну частку (паї) (за наявності).

Щодо ПДВ:

- Доповнення переліку осіб – платників ПДВ особою-нерезидентом, яка не має постійного представництва та постачає на митній території України фізичним особам, у тому числі фізичним особам - підприємцям, не зареєстрованим платниками ПДВ, електронні послуги та встановлено правила оподаткування таких послуг;
- доповнення переліку операцій звільнених від оподаткування ПДВ операціями з постачання освітніх послуг шляхом доступу до публічних освітніх, наукових та інформаційних ресурсів у мережі Інтернет з галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, проведення та надання яких не потребує участі людини, у тому числі шляхом надання доступу до віртуальних класів, освітніх ресурсів, у яких учні (слухачі)

виконують завдання онлайн, а оцінки виставляються автоматично, без участі людини;

- продовження до 01 січня 2026 року звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання на митній території України транспортних засобів, оснащених виключно електричними двигунами (одним чи декількома), що класифікуються в товарній підпозиції 8701 20 (виключно сідельні тягачі для автомобільних напівпричепів), у товарних підкатегоріях 8703 80 10 10, 8703 80 90 10, 8704 90 00 00 згідно з УКТ ЗЕД;

- звільнення від оподаткування ПДВ до 01.01.2026 операцій із ввезення на митну територію України та постачання на митній території України нових транспортних засобів (у тому числі вироблених в Україні), оснащених двигунами внутрішнього згорання з іскровим запалюванням, що працюють виключно на стисненому природному газі метані, зрідженому природному газі метані або біогазі, що класифікуються в товарній підпозиції 8701 20, товарних позиціях 8703, 8704 згідно з УКТ ЗЕД;

- звільнення від оподаткування ПДВ до 01.01.2031 операцій з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, визначених п.п. 16 п. 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України, що ввозяться підприємствами, які мають, створюють або модернізують виробничі потужності для промислового виробництва транспортних засобів;

- включення до податкового кредиту сум ПДВ на підставі зареєстрованих податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних протягом 365 днів.

При цьому, суми ПДВ, сплачені (нараховані) у зв'язку з придбанням товарів/послуг, зазначені в податкових накладних/розрахунках коригування до таких податкових накладних, які зареєстровані в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) та які до набрання чинності Законом № 1914 протягом 1095 календарних днів з дати їх складення не були включені до податкового кредиту, включаються до податкового кредиту протягом 365 календарних днів з дати набрання чинності Законом № 1914, але не пізніше 1095 календарних днів з дати складення таких податкових накладних/розрахунків коригування до таких податкових накладних.

Платники податку, які застосовують касовий метод податкового обліку, суми податку, зазначені в податкових накладних/розрахунках коригування до таких податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, та не включені до податкового кредиту у зв'язку з відсутністю фактів списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або надання інших видів компенсації вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів/послуг, матимуть право на включення таких сум до податкового кредиту у звітному податковому періоді, в якому відбудеться списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або надання інших видів компенсації вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів/послуг, але не більше ніж через 60 календарних днів з дати такого списання, надання інших видів компенсації;

- реєстрацію розрахунків коригування до податкових накладних в ЄРПН не пізніше 1095 календарних днів з дати складання податкових накладних, до яких складені розрахунки коригування;
- визначення базою оподаткування у разі постачання на митній території України та/або ввезення на митну територію України тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, для яких встановлені максимальні роздрібні ціни, максимальну роздрібну ціну таких товарів без урахування ПДВ. При цьому, оподатковуватись ПДВ буде лише перше постачання на митній території України таких товарів їх виробниками або суб'єктами господарювання, які пов'язані відносинами контролю з виробниками у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції»; операції із ввезення таких товарів на митну територію України або імпортером на митній території України;
- подовження до 01 січня 2027 року звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання, у тому числі операцій з імпорту та експорту відходів та брухту чорних і кольорових металів, а також паперу та картону для утилізації (макулатури та відходів) товарної позиції 4707 згідно з УКТ ЗЕД;
- визначення дати виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту за касовим методом для платників податку, які постачають житлово-комунальні послуги, нараховують плату за абонентське обслуговування;
- подовження до 01 січня 2026 року визначення за касовим методом дати виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту платниками податку, які здійснюють постачання, передачу, розподіл електричної та/або теплової енергії, надають послуги із забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, постачання вугілля та/або продуктів його збагачення товарних позицій 2701, 2702 та товарної підпозиції 2704 00 згідно з УКТ ЗЕД, надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, нараховують плату за абонентське обслуговування.

Щодо акцизного податку:

- впровадження оподаткування акцизним податком обсягів зіпсованих, знищених товарів, або товарів, наявність чи місцезнаходження яких не підтверджено суб'єктом господарювання, у тому числі товарів, нестача яких виявлена за результатами інвентаризації, проведеної суб'єктом господарювання роздрібною торгівлі (крім випадків, передбачених п. 216.3 ст. 216 Кодексу);
- визначення датою виникнення податкових зобов'язань акцизного податку для підакцизних товарів, наявність або місцезнаходження яких не підтверджено таким суб'єктом господарювання, у тому числі таких товарів, нестача яких виявлена за результатами інвентаризації, проведеної суб'єктом господарювання роздрібною торгівлі на вимогу контролюючого органу при проведенні перевірки такого органу, дату складення відповідного документа, що засвідчує зазначені факти;

- запровадження, у разі порушення платником податків строку сплати до бюджету суми акцизного податку при придбанні марок акцизного податку на тютюнові вироби штрафу в розмірі 10 відсотків від суми такого акцизного податку;
- встановлення максимальних роздрібних цін на підакцизні товари для тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну та рідин, що використовуються в електронних сигаретах;
- приведення у відповідність кодів підакцизних товарів згідно УКТ ЗЕД та їх опису до оновлених кодів УКТ ЗЕД;
- звільнення від оподаткування акцизним податком ввезення на митну територію України неферментованої (непереробленої) тютюнової сировини тютюново-ферментаційними заводами, за умови подальшого виготовлення з такої сировини ферментованої (переробленої) тютюнової сировини та її реалізації;
- подання тютюново-ферментаційними заводами за місячний податковий період, до контролюючих органів за основним місцем обліку звіт про обсяги імпорту неферментованої (непереробленої) тютюнової сировини, обсяги придбаної тютюнової сировини в осіб, які виробляють тютюнову сировину на митній території України, обсяги виробництва, реалізації виробникам тютюнових виробів та експорту ферментованої (переробленої) тютюнової сировини;
- пломбування місць можливого доступу до спирту на акцизних складах, на території яких виробляється спирт етиловий, і на території підприємств, які є виробниками продукції, зазначеної в п. 229.1 ст. 229 Кодексу з використанням спирту;
- розширення переліку підакцизних товарів, що не маркуються марками акцизного податку;
- зменшення строку одержання марок акцизного податку імпортерами (не більше трьох робочих днів від дати подання документів для одержання марок акцизного податку);
- визначення дати виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку для платників податку, що є виробниками електричної енергії, на яких покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів на операції з реалізації електричної енергії:
 - тимчасово, з 1 січня 2022 року до 31 грудня 2022 року включно, - дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок або дата отримання інших видів компенсацій за реалізовану електричну енергію;
 - з 1 січня 2023 року - дата підписання акта приймання-передачі електроенергії згідно з п. 216.10 ст. 216 Кодексу (для електричної енергії, реалізованої починаючи з 1 січня 2023 року) та дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок або дата отримання інших видів компенсацій (для електричної енергії, реалізованої у період з 1 січня 2022 року до 31 грудня 2022 року включно).

Щодо податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО):

- звільнення від оподаткування ПДФО доходу від продажу власної сільськогосподарської продукції (крім продукції тваринництва), якщо його сума сукупно за рік не перевищує 12 розмірів мінімальної заробітної плати (у 2022 році – 78 тис. грн);
- надання права на користування податковою знижкою в частині витрат на здобуття освіти, лікування дітей не тільки рідних батьків, а й опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;
- розширення переліку осіб, стосовно яких платник податків має право включити суму коштів до податкової знижки для компенсації вартості платних послуг з їх лікування;
- встановлення порядку оподаткування ПДФО виплат від утворення без статусу юридичної особи: платник податку – отримувач таких виплат зобов'язаний подати річну податкову декларацію разом з підтвердними документами та сплатити податок за ставкою 9 відсотків;
- надання права включати до податкової знижки за результатами 2021 та 2022 років витрати на лікування гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, придбання лікарських засобів та/або виробів медичного призначення, необхідних для лікування гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, відповідно до виписки з медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого або витягу з Реєстру медичних записів, записів про направлення та рецептів в електронній системі охорони здоров'я, витрати на вакцинування для профілактики гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також витрати на сплату страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), сплачених страховику-резиденту за договорами страхування на випадок захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, такого платника податку та членів його сім'ї першого ступеня споріднення;
- продовження на 2021 та 2022 роки права включати до податкової знижки за результатами 2021 та 2022 років витрати у вигляді суми коштів або вартості лікарських засобів для надання медичної допомоги хворим, дезінфекційних засобів і антисептиків, медичного обладнання, засобів індивідуального захисту, медичних виробів для скринінгу хворих, розхідних матеріалів для надання медичної допомоги, медичних виробів, лабораторного обладнання, розхідних матеріалів, реагентів для лабораторних досліджень;
- визначення податкового зобов'язання для власників, орендарів, користувачів земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, у вигляді позитивної різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок. Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання для фізичних осіб визначатиметься податковими органами, фізичні особи – підприємці – розраховуватимуть самотійно у складі окремого додатку до податкової декларації;
- визначення порядку оподаткування прибутку контрольованих іноземних компаній;

- звільнення від оподаткування ПДФО доходу від продажу один раз протягом звітного податкового року земельної ділянки сільськогосподарського призначення, безпосередньо отриманої платником податку у власність у процесі приватизації, за умови перебування такого майна у власності платника податку більше трьох років;
- оподаткування за ставкою 18 відсотків доходу, отриманого платником податку від продажу протягом звітного податкового року третього та наступних об'єктів нерухомості. При цьому такий дохід може бути зменшений на документально підтверджені витрати на придбання (будування) об'єкта нерухомості, розташованого на території України;
- надання можливості фізичним особам – підприємцям включати до складу витрат суми роялті, виплачені на користь правовласників, як винагороди за використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав чи як відрахування на користь правовласників на підставі договорів, укладених таким платником податку з організаціями колективного управління відповідно до Закону України від 15 травня 2018 року № 2415-VIII «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;
- встановлення особливостей оподаткування доходів спеціалістів резидента Дія Сіті зокрема:

1). ставка у розмірі 5 відсотків застосовується до: заробітної плати; винагороди за гіг-контрактом; авторської винагороди за створення службового твору та перехід прав на службові твори. Зменшена ставка застосовується за умови, що розмір такого доходу за рік не перевищує еквівалент 240 тисяч євро. З суми перевищення платник самотійно доплачує податок за ставкою 18 відсотків та подає річну податкову декларацію. У разі, якщо резидент Дія Сіті втратив статус (за рішенням суду або встановлення не відповідності критеріям) за такий період, він самотійно має перерахувати та сплатити за власний рахунок до бюджету податок за ставкою 18 відсотків;

2). звільнено від оподаткування ПДФО:

сплачені внески роботодавцем-резидентом за свій рахунок за договорами недержавного пенсійного забезпечення платника податку та/або за договорами добровільного медичного страхування в межах 30 відсотків нарахованої заробітної плати такому працівнику;

сплачені внески резидентом Дія Сіті за свій рахунок за договорами недержавного пенсійного забезпечення та/або за договорами добровільного медичного страхування платника податку – гіг-спеціаліста в межах 30 відсотків нарахованої винагороди такому гіг-спеціалісту;

дивіденди, які нараховуються емітентом корпоративних прав, який є резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах, за умови, що таким резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах не здійснювалася виплата дивідендів за акціями або іншими корпоративними правами протягом двох календарних років поспіль;

3). до витрат для податкової знижки можуть бути включені суми витрат платника податку на придбання акцій (інших корпоративних прав), емітентом яких є юридична особа, яка набула статус резидента Дія Сіті, за

умови, що такі витрати були понесені платником податку до набуття емітентом статусу резидента Дія Сіті або впродовж періоду, коли такий резидент Дія Сіті відповідає вимогам У разі понесення таких витрат загальна сума податкової знижки обмежується не тільки розміром отриманої заробітної плати, а й сумою отриманих дивідендів (крім дивідендів, які не оподатковуються).

Щодо реєстраторів розрахункових операцій/програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО/ПРРО):

З 01.01.2022 застосування РРО та/або ПРРО є обов'язковим для фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку другої – четвертої груп при продажу товарів, робіт, послуг, у разі здійснення ними розрахункових операцій у розумінні Закону № 265 (припиняють діяти норми п. 61 підрозд. 10 розд. XX «Інші перехідні положення» Кодексу).

Зміни до Закону № 481, зокрема, передбачають:

- можливість подання заяви на отримання ліцензій щодо виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального (крім ліцензій на оптову торгівлю паливом за наявності місць оптової торгівлі паливом, роздрібну торгівлю паливом, зберігання пального з метою подальшої його реалізації іншим споживачам) в електронному вигляді;
- визначення обов'язкової умови для видачі ліцензій реєстрацію об'єкта оподаткування відповідно до вимог п. 63.3 ст. 63 Кодексу;
- скасування процедури припинення дії ліцензій;
- розширення переліку підстав для анулювання ліцензій та зміну процедури такого анулювання;
- визначення обов'язку суб'єкта господарювання у місячний строк з дня зміни відомостей, зазначених у виданій ліцензії звернутися до органу ліцензування з заявою про переоформлення такої ліцензії;
- скасування обов'язкової реєстрації в податковому органі, а у сільській місцевості – і в органах місцевого самоврядування за місцем торгівлі суб'єкта господарювання ліцензій на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах;
- тимчасове, на період з 1 січня 2022 року по 31 грудня 2022 року включно, встановлення річної плати за ліцензії на право оптової торгівлі тютюновими виробами у розмірі 150 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня року, за який вноситься щорічний платіж.

Зміни до Закону № 2464, зокрема, передбачають:

- встановлення бази нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) у розмірі мінімального страхового внеску для роботодавця (резидента Дія Сіті), який у

календарному місяці відповідав вимогам ст. 5 Закону України від 15 липня 2021 року № 1667-IX «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (далі – Закон № 1667);

- звільнення фізичних осіб – підприємців та осіб, що провадять незалежну професійну діяльність, які мають основне місце роботи або уклали гіг-контракт з резидентом Дія Сіті в порядку та на умовах, передбачених Законом № 1667 від сплати за себе єдиного внеску за місяці звітного періоду, за які роботодавцем (резидентом Дія Сіті) сплачено страховий внесок за таких осіб у розмірі не менше мінімального страхового внеску.

Зміни до Закону № 265, зокрема, передбачають:

- застосування штрафних санкцій згідно з пунктом 1 статті 17 Закону № 265, а саме:

у разі встановлення в ході перевірки факту: проведення розрахункових операцій з використанням РРО, ПРРО або розрахункових книжок на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг); не проведення розрахункових операцій через РРО та/або ПРРО з фіскальним режимом роботи; невідповідності на місці проведення розрахунків суми готівкових коштів сумі коштів, зазначеній у денному звіті РРО, більше ніж на 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, а в разі використання розрахункової книжки - загальній сумі продажу за розрахунковими квитанціями, виданими з початку робочого дня; не видача (в паперовому вигляді та/або електронній формі) відповідного розрахункового документа, що підтверджує виконання розрахункової операції, або проведення її без використання розрахункової книжки на окремому господарському об'єкті такого суб'єкта господарювання:

100 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше;

150 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за кожне наступне вчинене порушення;

- встановлення на законодавчому рівні для суб'єктів господарювання обов'язку при застосуванні РРО/ПРРО зазначати у розрахункових документах цифрове значення штрихового коду марки акцизного податку (серія та номер) при роздрібній торгівлі алкогольними напоями;

- зменшення вдвічі розміру фінансової санкції за реалізацію товарів, які необліковані у встановленому порядку або за ненадання під час перевірки документів, які підтверджують такий облік у місці продажу (господарському об'єкті).

Зміни до Постанови № 1336, зокрема, передбачають:

- звільнення від обов'язкового застосування РРО та/або ПРРО фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку другої – четвертої груп, які здійснюють роздрібну торгівлю на території села товарами (крім

підакцизних товарів), за умови не перевищення граничного розміру річного обсягу розрахункових операцій (167 розмірів мінімальної заробітної плати).

Вищезазначена норма не застосовується за наявності хоча б однієї з таких умов:

така роздрібна торгівля здійснюється в торговельному об'єкті, в якому також здійснюється торгівля підакцизними товарами;

такими фізичними особами – підприємцями також здійснюється дистанційна торгівля, зокрема, через Інтернет;

сільськими радами та радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом, прийнято рішення про обов'язкове застосування на території села РРО та/або ПРРО.

• виключення із переліку окремих форм та умов проведення діяльності у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, яким дозволено проводити розрахункові операції без РРО та/або ПРРО з використанням розрахункових книжок та книг обліку розрахункових операцій таких форм діяльності як:

надання побутових послуг хімічного чищення;

страхування майнових та особистих ризиків фізичних осіб, яке проводиться страховими агентами за межами приміщення страховика;

організація прийому та обслуговування туристів в Україні, розрахунки за які проводяться у безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків), а також надання туристичних та екскурсійних послуг за умови проведення розрахунків за межами стаціонарних приміщень суб'єктів туристичної та екскурсійної діяльності.

Крім того, ст.ст. 7 та 8 Закону України від 02 грудня 2021 року № 1928-ІХ «Про державний бюджет України на 2022 рік» (далі – Закон № 1928) визначені розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на 2022 рік.

З оновленою редакцією тексту Кодексу Ви можете ознайомитись скориставшись розділом «Нормативні та інформаційні документи» Загальнодоступного інформаційно-довідкового ресурсу (<http://zir.tax.gov.ua>).

Довідково: Закон № 1928 опубліковано 14.12.2021 в газеті «Голос України» № 237-238.

Завжди раді допомогти Вам.